

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10. fill.

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter 1.
Egyes számot kaphatók: a dohánytásdékban.

Országos zarándoklat Rómába.

X. Pius pápa aranymiséje alkalmából.

A jelen év szeptember 18-án lesz 50 éve, hogy Jézus Krisztus dicsőségesen kormányzó földi helytartója, X. Pius pápa az egyházi rend szentségét fölvette s első szentmiséjét a Magasságbelinek bemutatta.

Az aranymiséjét tartó szeretett Atyát a föld minden részén lakó gyermekei az egész éven keresztül különböző alkalmas módokon, melyeket a tisztelet és szeretet sugall: buzgó és szüntelen imádkozással, a szentségek gyakoribb felvételével, hálaadó istentiszteletek és egyéb ünnepes összejövetelek tartásával s ajándékokkal és kiállításokkal ünneplik.

Mindez ünneplési módokhoz mint legkiválóbb sorakozik a római szent zarándoklat, mely a többinek minden javát egyesíti magában.

Az ily római zarándoklatok hangosan hirdetik a hívek rendületlen ragaszkodását hitünkhez és egyházunkhoz, a Szentatyá és gyermekei közt levő Isten-rendelte szoros kapcsolat tudatát élelkitik; és amidőn a zarándokok a dicső apostoltejedelmék sirjánál s az első századok keresztényeinek kiöntött vére s tizenkilenc századon keresztül milliók ájtatoskodása által megszentelt földön hitében megerősítik s a

szentségek buzgóbb felvételére ösztönzik: ezzel egész életére üdvös hatással vannak.

Azért ez ünnepies évben a világ minden részéről lelkes jámbor csoportok se-reglenek a szent városba.

Ez ájtatoskodó seregek közül legkevesbbé hiányozhatik a katolikus Magyarország, mely egyházi és állami nagyságának zálogát: a szent koronát Rómától kapta, mely a pápák jótéteményeiben kilenc századon át mind mai napig bőven részesedett s mely aranymiséjét, tartó Szentatyánk személyes, kiváló hajlamaival is dicsekedhetik.

Azért az Országos Pázmány Egyesület kedvezményezésére az összes magyarországi katolikus egyesületek a jelen év októberére országos zarándoklatot szerveznek Rómába, hogy az abban résztvevők az egész katolikus Magyarország nevében érzelmeiket a Szentatyá iránt szentöl-szemben nyilvánítsák, vele az ünneplővel együtt ünnepeljenek, őt szorongatásai közepette tehetségük szerint vigasztalják, tőle viszont magunk részére erősítő szókat és áldást vegyenek s október második vasárnapján Magyarországi Nagyasszonyának ünnepén a Szentatyáért, egyházukért, hazájukért és magukért buzgón imádkozzanak égi Pártfogójukhoz.

A magyarországi összes katolikus egyesületek részéről alkotott bizottság az

úgy nagy jelentőségére való hivatkozással ezennel föl hívja Magyarországi minden rendű és rangú katolikusait, hogy a tervezett római zarándoklatban minél nagyobb számban részt vegyenek.

Hogy a részvétel valóban minden rendű és rangú részére lehető legyen, a részletek megállapításával megbizottak — az egész nagybizottság helyesléseivel — két utirányt s különböző ellátást vettek tervébe, a többi különböző utazási mód közül kiki körülményei és térsége szerint választhat. És hogy mindegyik utazási mód aránylag jutányos legyen, a tervezők semmiféle utazási vállalat közreműködését nem vették igénybe. A két utirány és a különböző ellátás a zarándoklat céljainak előtérítésében semmi különbséget nem okoz, mert mind a két csoport egy időben érkezik az örök városba s utközben és Rómában mindenki egyenlőképp részeseül kellő kalauzolásban.

A zarándoklat idejét a pápai udvarral egyetértőleg állapítottuk meg.

Az utazás módjai és feltételei:

Indulunk október 5-ikén, hétfői napon s szerdán reggel Rómába érkezvén, ott öt napon át tartózkodunk.

Az egyik utirány kizárólag szárazföldön vezet: Budapest, déli vasuti állomás; Cormons, Bologna, Flórenc, Róma s ugyanígy vissza.

Árak odamenet és visszakezréssel, valamint Rómában 5 napon át teljes ellátással, l.

Radegund.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Farsang után a keresztény léleknek rendesen jól esik a bűjt. Annak az áhitatos csendje, némaságában is fölemelő, magasztos hangulatai.

Jóformán magam is így éreztem, mikor két álmatlanul töltött éjszaka után Grázból kiindulva Radegund felé, a csöndes, áhitatos, tejkurát élvező Radegund felé vettem utamat. A postakocsi csöndes komolysággal zötyögött lelkem porhüvelyét. Hegynek mentünk állandóan. A tenger színe fölött 7—800 méternyi magasságot kellett elérnünk, hogy célunkhoz juthassunk. Szinte emésztett az irigység, mikor a gráci németek gyönyörű lakásait, villáit láttam. Mindegyik egy pompás kert közepén, üde virágok, hatalmas fák keretében mutatkozik be. Miért nincs ez nálunk is így? Miért kell nekünk portengerben gyótródnia, égető napsugár lángtüzében átelnünk az életet? Akárhány német 40 esztendő sincs — tehát, szerintünk, még az eszénék sem volt szabad meg-jönni — és mégis különben, valósággal paradicsomban él, míg mi, az okos, 1000 esztendő óta a magunk kárára élő magyarok Pató Pál ur kényel-

mies szőlőjében hátradölvé, nagy pipával, de kevés dohánnyal emlegetjük a régi magyar mondást: hej! ráérünk arra még!

A merre megyek, zöld pázsit, üde fák, jól öntözött ucsák köszöntenek. Igaz, hogy a jó Isten adott ezeknek az embereknek jó időket, csöndesebb vérmérsékletű klímát, de — viszont — nem adott aranykalással ékes-rónaságot, a hol cseng a kasza, peng a sarló s bőséges, egész esztendőre elegendő Istenáldást dönt le egy-két hét alatt az izmoskaru munkás. És mégis azt hallom, azt látom, hogy ezek az emberek jól élnek, hogy Gráz nem drága város, hogy ha buzájuk nincs is, van iparuk, kereskedelmük, van pénzük, van kényelmük s a ki feléjük megy, csak irigyli őket.

Szinte félek fessegetni ezt a témát. Hátha szemembe vágja valamelyik olvasóm, hogy égek az idegenért. Pedig összeszorítom a fogaimat, fáj a lelkem, kesereg a szívem, mikor nem magunkat dicsérem, s hogy elmondom, inkább okulás okából teszem... há-ha igen, hátha akad magyar, a ki mind ezt a szépet, mind ezt a jót megszívleli s itthon, a magunk tanyáján értékesíteni fogja!

Mondom: szivet-leket gyönyörködötő pompás hegyek völgyek közt vonult az utunk. Majd

egy óráig tartott, még mindig Gráz határában tartottunk. Vagy ha nem is Gráz városában, de külvárosában, amelyek közvetlen összeköttetésben vannak a stayer fővárossal. Csupa uriak, villák, amelyeket villamos vasút köt össze a bőső várossal, egészen Mariá-Tröstig, egy kedves, de imponáló külsejű bucsulátóhelyig. Egy óriási ki-meredő szikla tetején áll a gyönyörű kéttornyu templom, úgy néz le ránk, az országuton haladókra óriási tömegével, mintha minden percben s egy lépéssel előttünk teremhetne. Aztán lassankint ritkulnak a házak, csak a zöld pázsit, az időnkint egymást váltogató erdőcskét, még zöldelő buza és zabföldek és sok-sok gyümölcsfa köszöntget bennünket. A postakocsi minden szembejövő illedelmesen kikerül, ha grófit, vagy miniszteri tanácsost hoz is a kocsi. En pedig nyugodt kényelemmel tekintek ki rájuk; hogyne! magam ülök a kocsi s az én kényelememnek minden-estre kellemes, ha az idegen megkíméli kocsimat a prizmákon, való-döcögéstől s az esetleges felborulás nem mindennapi élvezetétől. Tizenegy óra tájban célnál voltam.

Társaságomra egy kissé meglepetés volt az én érkezésem, mert a hívó levelet még meg sem kaphattam, de az öröm annál nagyobb és őszintébb volt, mikor megpillantottak. A fehérvári

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ARUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL-ANTÁLNÉ-FELE ÜZLETHELYISEG. —

Ma lapunk 4 oldal.

FJNa00000437

Két, esetleg három egymásba nyíló külsőbejárható utcai garzon lakás a Kossuth-utczában kiadó. Cim a kiadóban.

Ertesitok.

III. Felső Kereskedelmi Iskola.

Az exakt tudományok fellendülése, a technika vívmányai korunk életfunkcióit reális irányba terelték. Célzerűségi, hasznosságai elvek vonulnak végig a társadalomnak legtöbb tevékenységén. Az államok szinte lázas tevékenységgel rendezkednek be a praktikus élet céljaira. Még a művészeteken is meglátszik ez az áralmlat. A *l'art pour l'art* elvét egyre-másra döntögtetik. Elméletben, gyakorlatban egyképpen oda iparkodnak hatni, hogy a költészet, zene, stb. közös kincse legyen az emberiség minden osztályának. Ném is említve az építészetet, mely az ipar, kereskedelem s más praktikus érdekek szolgálatába szegődve, stíljében, méreteiben óriási változásokon ment keresztül.

Könnyen behálható, mi fontos ily korban, hogy az élet eme hatalmas főlzaporodott praktikus vonatkozásainak intézése milyen kezelekedben van; kik ügyködnek, kik kereskednek, kik forgatják a váltót, kik intézik a kamatiabak sorsát stb. Következik ebből, hogy amily mértékben emelkedik az élet praktikuma, hasonló arányban nő ami intézmények jelentősége, melyek speciál érte az életre nevelik, készítik elő növendékeiket, hellgatóikat.

Ezek a gondolatok támadtak bennünk, hogy a Felső Kereskedelmi Iskola Ertesitőjét ismertetés végett közünkbe vetjük.

S ezzel a szempontot is kijelöltük, melyből a nevezett tanintézetnek a lefolyt iskolaévben végzett munkáját mérlegelni kívánjuk.

A Kereskedelmi iskolák oktatásától és nevelésétől szakképzett, lelkiismeretes egyéneket várunk, kik kezében a magyar kereskedelem tisztessége, virágzása és haladása biztosítva van. Nincs egyetlen pályá, melyen a törvényt, a becsületet annyiszor hágnák át, mint a kereskedelmi. Sőt kissé tágabb lelkiismerettel rajta a törvény sorompóin belül is temérdek visszaélést követhet el.

Ezért tartjuk mi a kereskedelmi iskolák elsőrangú feladatának, hogy a szakszerű kiképzés mellett derék, fedhetlen jellemek nevelésére kiváló gondot fordítsanak.

A kiképzés munkáját elismert, kipróbált tanerők végezték, kiknek képzettsége, lelkiismeretes odaadása elég biztosíték arra, hogy ifjaink kereskedelmi műveltsége ezen a föltételen nem mulik. Tanulmányi tekintetben legyőnébb előmenetelt mutat föl a középszint, melynek 45 növendéke közül 16 bukott meg (36%). Az alsó osztálynak 48 tanulója volt. Ezek közül 13 (27%) növendék nem tett elegend tanulmányi kötelezettségeinek. Legjobb eredménnyel a felső osztály végzett, 34 tanulója közül csak 4 bukott meg.

Az érettségi vizsgálatok június 22-én és 23-án folytak le. 32 tanuló bocsátottak szóbelire. Ezek közül jeles érett volt 1, jól érett 8, egy-szülűen érett 21.

A statisztikai kimutatások egyik pontjából értesülünk, hogy az intézet 127 növendéke közt 69 volt a zsidó. Részünkről egy cseppet sem csodálkozunk ezen. Derék izraelitáink készsége, hajlandósága a kereskedelmi pályákra ismeretes. Szerettünk volna azonban összehasonlítást tenni a keresztény és zsidó ifjak tanulmányi és magaviseleti előmenetelét közt. Szerettünk volna tisztába jönni azzal, hogy a mi ifjaink Merkurius kegyeltjei mellett hoi tartanak; milyen eredménnyel preparálják magukat az üzleti élet kevésbé hímes mézejére. Nem kis sajnálatunkra azonban az egyós tanuló részletes osztályzatát az Ertesítőbe

nem vette föl az igazgatóság. Hogy a Felső leányiskola Ertesítőjéből elmaradt, értjük; sőt — ha speciális kíváncsiság nem furdalna bennünket — helyeselnék is. Itt azonban semmi plausibilis okot sem látunk a mellőzés igazolására.

Másik nézőpontunkról tekintünk most az intézet munkáját. Eleget lert-e és milyen eredménnyel annak a követelménynek, melyet kereskedelmi pályára készülő ifjaink nevelése, jellemképzése tekintetében várhatunk tőle?

Ugy gondoljuk, itt külön kell választ adnunk az igyekezetet, a jóakaratot az eredményektől. Az előbbi elsősorban a nevelőkben, az utóbbi nagyjórészt a tanulóknak fekszik.

Csak ha a növendékek lelkebe látunk, mondhatnánk érdemleges ítéletet az utóbbi tekintetben. Így meg kell elégednünk azzal, hogy a tanulóik magaviseleti előmenetelét mérlegeljük. Az alsó osztály 48 tanulója közül 11 növendék tanúsított jó és 37 szabályszerű viselkedést. A magaviseleti előmenetel a középső osztályban így oszlik meg: 25 jó, 19 szabályszerű és 1 kevésbé szabályszerű. A felső osztályban 18 tanuló jó, 16 szabályszerű osztályzatot kapott. A szabályszerű előmenetek száma tehát — mint látjuk — elég nagy. Az összes tanulóknak több mint 56 százaléka. Hatalmas szám! S mi több: serdülő korban lévő ifjaknál komoly következményeknek bírja rejlik benne. — Ismét kíváncsiak volnánk tudni, miképp oszlik meg ez a szép százalék keresztény és nem keresztény ifjak között!

E szomorú eredményel szemben valósággal az oázis üdítő hatásával hat ránk az a komoly lelkiismeretesség, melyet az intézet előjárói a rájuk bízott tanulóik nevelésén fáradoztak. Szép szerepet játszott ebben a Mária-kongregáció, mely Csucs István hittanár agilis vezetésével a kevésbé kedvező miljöben is nagyhatású működést fejtett ki. Méltó visszhangja ennek a működésnek az a pár levél, melyben a kongregációnak már az életben élő tagjai fogadtalmukat megújították.

S ha annyai jóakarattal, annyi odaadással szemben mégsem mutatkozik a megfelelő eredmény, másban nem kereshetjük okát, csak a tanulóik különféle életviszonyainak egyenletlen megosztásában.

Végelemzésben büszkén mondhatjuk, hogy felső kereskedelmi iskolánk magas nyívón álló tanintézet, mely céljának, a hozzáfűzött várakozásnak megfelelő, számottevő tényező a hazai kereskedelmi életben. Nagy érdeme az iskola-fentartó, Kereskedelmi Társulatnak, még nagyobb érdeme az intézet derék igazgatójának és tanártestületének. S ha hozzávesszük: a közelhónapok, melyekben az iskola új, tágasabb, a tanítás céljaira rendezettebb és alkalmasabb épülete megnyílik — az oktatás még intenzívebb lehetőségét nyitják meg az illető faktorok előtt: mi is joggal ismételhettük *Pék János* igazgató szavaival (Az új iskola, Ért. 7. l.), mindezek a legjogosabb büszkeséggel és reménnyel töltenek el bennünket a székesfehérvári kereskedelmi akadémia jövője iránt.

Mielőtt Szabály-kiadás 1. évfolyam KÖLÖCSÖN iránt intézkednék, kérjék díjazalmú prospectust MELLER L. EGYED BUDAPEST, IX. Lipótváros 7. Telefon: 48-31.

OKAZIO!
= Keleti behozatal =
KIALLITÁS
Japáni, Kinai és Keleti szőnyegek a legolcsóbb árban
CSAK 15 NAPIG KAPHATÓK.
Városház-tér, (Kath. Körépületében).
× × × SZABAD BEMENET. × × ×

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ,
Tolnai-utca 16. Székesfehérvár. Raktár: Símor-utca 35.
A nagyérdemű közönség-becsés figyelmébe ajánlom berendezett kocsit raktáromat. Továbbá ajánlom ujonnan berendezett bogrnár-üzletemet, készletbe tartok mindennemű hímő és hajtó kocsit, korhákát, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.
Kovács, bogrnár és kocsifenyező.
tanulóik felvételnek.

Valódi brünni szövöttek
Az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
tálcán (6-8-10) 1 szelvény 12 korona
hoz (Kábat, mad- 1 szelvény 15 korona
rát és mellény) 1 szelvény 17 korona
olegondó, csak 1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona
Egy szelvényt lehet szalonruhához 20 — K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turisztai szelvényhez stb. stb. gyári ártól külön a mi meg-bítható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.
SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magyar évi évek, ha szövöttekkel lehet követni Siegel-Imhof cég-nél, a gyári piacot rendeli meg, igen jelentékenyek.
Szabott, legolcsóbb árak. Örökös választék.
Minták, figyelműs-igények, még a legkisebb rendelésnél is teljesen ingyen áruban.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ
CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.
Elváltat minden a szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.
Ugyanott egy jó házból való flu tanulóknak felvétetik.
Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.